

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

برنجی سنه: ایکه نچی جلد

نومرو: ۲۳

۲۰ مارت ۳۳۸

نفس

مهرابی بابا، ایکی سنه اول
وفات ایشدر. مرحومك آل
یازمهسی قیمتلی بر نفس
مجموعهسی، بوگون مجاری
الذنه حرمت و شکرانه دو-
لاشقددد. بو نفس اوکوزل
مجموعهسن آیشدر.

شیخ

تورك ماکیتمده موسولم

۱۱۳

پاورز سلطان سلیم مصری فتح ایشدیکی زمان
(۱۵۱۷) اوراده عظیم بر-وسوی جماعتی بولدی.
بو جماعت مصر ملوک بطلانهسی زماندن تورك حاکیمته
قادار یکمیش اون سکیز عصر طرندده طغوز مخالف
حاکیمته اسیر اولمشدیلر. اساساً مصر، فلسطین
موسولمینه داهایی برملجا اولوبوردی. فقط ملکیلیک
برجاعت تشکیل ایدیه چک قادار کثرتی اولدینی جای
شبهدر. کثافت پیدا ائکه باشلاماسی شبهه سزکه
اسکندر کیرک میلاددن ۳۲۲ سنه اول یوده شهرینی
فتحندن صوکرادر. بوندن صوکرک بطلیموس سوتورک
میلاددن ۳۲۳ سنه اول معیتده بر چوق اسیری
اسکندریه کورتورمه سیلهدر.

اشیرلر شهرده برجاعت تشکیل ایشدیلر. دیگر-
لری ده مصرک وحی طرابلسک مخالف شهرینه
داغیلدیلر. اسکندریه موسولمیه یونان قدیم مدنی
ایله ائت و انیسیت ایدرک صنعت، ادبیات و ادیسند
خیلی ایله دیلر. اسکندریه ده موسولم کز قیسند
کاش دلتا محله سه رشیدیلر. و بوسیه ایله اکثریسی
اخراجات و ادخالات ایله اشنه باشلادیلر.

قدسندن طرد ایدیلان موسولم مصرده بویوک
عسکری قوماندانلار قدر بوسکلدیلر. فقط ملوک
بطلانهک صوک دور ساط طرندده موسولم سیاسیات
و حرب ایله شربدن اوزق تجارت، ادبیات و صنایع
ایله مشغول اولغه باشلادیلر.

*

ملوک بطلانه دورندده بویلهجه باشایان موسولم
رومالییرک ایلك استیلاری آواننده بر بارچه فراخ
باشادیلر.

یولیوس جزیر مصری میلاددن ۴۸ سنه اول
زیارت ایشدی. موسولمیه سیاسی و عدلی بر طاقم
حقوق و ادبیات بخش ایشدی که بونل بر سوتورک
اولندی.

۱۹ سنه صوکرک اوقتا ویوس بر روما ولایتی
حاله صوقونجه اوده موسولمک بر ایشازی تصدیق
ایشدی.

فط موسولمک، کرک علم و فلسفه جه کرکه
ثروت و تجارتیه اولان وضعیتلری کندیلرینه محاصم
کیمسلا بارانغه باشلادی. آپیون اسمنده ایلك موسوی
علیه داری حرر اونلر حقدده بر مجوبه یازدی. بوانر
قاپیوس قالیغولا زماننده انتشار ایشدی و موسولم علیه
براختلاله باعث اولدی. مالاری و ملکاری یاغمالیدلی،
بعضیلری اشکنجه ایدیلرک، بعضیلری یاقبله رق و یا
چارمنجه کرلرک انواع اذیته کر فتنار اولدیلر. بو

[۱] "درگاه" نومو: ۲۱ و ۲۲

مهرابی جدیده یکی بر مجنون
مناسب کوردیلر انتخاب اولدم
مهرابی بندن بنده مهرابی مجنون
شویله که نه مجنون نه خراب اولدم

اسکی مجنون کیندی لیلادیه رک
باشمده بیك درلو سودا دیهرک
کادم بولمه مولا دیهرک
قو مجنونلره اولولالباب اولدم

مهرابی بو عشقه کیره لیدن برو
یولندن جان ویش ویره لیدن برو
جنت جماله ایرلیدن برو
شیخ ایدم اولجه شیمدی شاب اولدم

مهرابی بابا

باباغان کبی از برانکه مجبوردر. بالنتیجه عاقله، استکنانه
کبی ملکه و قابیلر تولوز، بالکتر حافظه ایشلر و قوتله نیر.
بو صورتده ساطانیلرده فلسفه درسندن وظیفه سی
قالاز.

آناطولیایده کی ساطانیلرده فلسفه درسارینک نه
وجهله اجرا ایدیلرکینه مع الاسف واقف دکلم.
بناء علیه بو خصوصده هیچ بر شی سولمه، به چکم.
یالکز «بویوک مات» مجلسنجه تصحیح ایدلک اوزره
اعاده اولان معارف تشکیلات پروگرامنده (فلسفه) نه
سادهجه ایکی ساعت تخصیص اولوغای، بو درسه
نه ویرلرکینه دلیل اولاییلر.

تقدیر ائیلرک بزه پک اهمیت سز کبی کان
بو خصوصات تربویه، مملکتک آتیسله، حیات
عرفانیله صمیماً باغلیدر. بونلری اهل، استقبالزی
اهلهدر. برکفر محض اولان بواهمله عصیان ائتمهک،
مملکتک منورلری ایچون کینساملرک اک بویوکنی
ارتکاب ائتمک دکادردنه ندر بیلهم.

کلچک، قالمده ساطانیلرده کی درسارک (سلسله)
مراتب نده کی فیصوورلری تدقیق ایدیه چکمی وعد
ایدهرک بونلله بی بوراده بتیریوروم.

صی علی

وضعیت برآی بویلهجه دوام ایشدی. (۳۸ میلادک
سنه سی آگستوس آتی) رومالی واده خلفله برابردی.
فقط امپراطور نامه کان بر، بونر مخصوص اونی غزل
ایشدی. و بالآخره والی اعدام اولندی.

بونلک اوشنددن ایکی سنه کیمه، شدی که امپراطور
قالیغولا کندیسی نیم آله مرتبه سنه اصماد ایشدی.
بوتون اسکندریه ملکه لری سیناوغولره بو چاغین
حکمدارک رسنی زورله قویغه چالشدیلر. بوندن
منأثر اولان موسولمیه رومایه بر هئیت مخصوصه
کوندردیلر (۴۰). رئیسلری مشهور فیلون دی.
وظیفه لری امرحقندده معدل بر مساعده استحصال
ایدیه بیلکدی. بوناجلی دهلی هئیتله آلائی ایشدی.
برهکت و برسین که بر مدت صوکرک (حزیران ۴۱)
قبل ایدیلر. هرکس قورتولدی. چزارک یکینی
قیلا دیودس بوسری الفا ایشدی، واسکندریه
جماعته اسکی امتیازلری اعاده بخش ایشدی.

۶۶ میلادک ۶۶ نجی سنه سنده اسکندریه موسوی
جماعتی ک شیع برتجاوزه کر فتنار اولدیلر. و طنداشلری
اولان یونانیلر وحشی حیوانلر کی زنگین اولان
دهلنا محله سه اوشوشدیلر. اولری یاقیلر، سوافلری
قان و جسد اچینده بر اقدیلر. ۵۰۰۰۰ یودی
بو حادثه ده تلف اولدی.

۷۰ سنه سنده قدس شریف امپراطوریتوسک
آله کینجه ۹۰۰۰۰۰ موسوی اسیرندن، اون
یدی یاشندن فضله اولانلر، رومالیلر حسابیه خدمات
شاقاده بولتی ایچون مصره سوق اولوندیلر.

اوچ سنه صوکرک اسکندریه موسولمیه عصیان
ایلك ایشدیلر. فقط انجیلرندن آتی یوز کشی قتل
ایدلی و ۲۴۳ سندن بری وجود اولان اونیس
معبدی امپراطور وده سیاسیه ک امریله سد ایدلی.
(۷۳)

بوندن صوکرک مصر و بولری بکرکریاسندن
اوزاق یاشانغه باشلادیلر. یالکز ۱۱۶ سنه سنده
طرابلسن باشلاهرق مصره قدر عکس ایدن بر
اخلال اولدی که بوده بیکلرجه موسوینک حیاتی
بهاسنه تسکین اولندی.

شرق امپراطورلری اداره سنه کینجهیه قادار
کندران ایدن ایکی عصر طرندده باشنجه بروقوعات
بو قدر.

*

مصر و آله نس دورنده شرقی رومانیلر لریلرک
حاکیمته انتمال ایشدی (۳۶۴). بونلر، بالخاصیه
ایکنجی ثودوس ایله برنجی ژوستینیان هیچ ده
موسولمیه خیرخواه دکادیلر. ۴۱۵ سنه سنده
اسکندریه ده بطریق کیربلک تشویقله چقان بر عصیان
اوزرینه بوتون موسولمیه تهجیر ایدلی که مقدارلری
یوزیک قادار اولوب اکثریسی ده تجارت بحریه ایله
مشغولدیلر.

بوندن صوکرک مصره مجملر حاکم اولدیلر. فقط
حاکمیت مدتلری پک آر دوام ایشدیکندن هان هیچ
بر خاطر بر اقدیلر.

عمر سیف الدین بك

عمر سیف الدین بك اوله ایکی سنه اولور . بویکی سنه ایچنده بوتون احباری، برچوق محررلر وشاعرلر اونك حقنده برچوق شیلر سوبله دیلر ؛ حکملر ویردیلر . لکن هیچ بری عمر سیف الدین بكك محررلكنی ، حكایه چیلكنی بزه آكلاته مدی . بكون محرر عمر سیف الدین بككن زیاده دوست عمر سیف الدین بكی ، معلم مهر سیف الدین بكی وادما كولن عمر سیف الدین بكی طانیوز . شو صوك زمانلرده گلش ، کچمش برچوق تورك محررلری وشاعرلری ایچنده عمر سیف الدین بك کی برزمهر طرفندن صقیجه طوتولان ، غسه نیلن ، حق سوبلن محرر بك آزدور . فقط بوسویله ، بو طوتوله عمر سیف الدین بكك احبارلق وباره ناك طرفیدر . بونك سبی ، عمر سیف الدین بكك حیات قابلیتك ، نشسته نك وئیز دوستلنك محررلكنندن ده قوتلی وواسیدر . شمدی به قدر هرکس بوکور حیاتی ، بوتیز دوستانی ، بوفضله نشسته یی کوردی ، اونی سودی ، اونی آكلادی . بالکزنصنعتی ، دوستلندن واییدن آیراییلن برقاچ کزیده محرر وشاعرلرک عمر سیف الدین بكی یازبله ، سوزله بزه محررلکی طرفندن آكلاتدی . یعقوب قدری ، عمر سیف الدین بك ایچون چوق آفاق ، چوق بسط بر محرردردیور . طن ایدرسم حکایه جی عمر سیف الدین ده قیسه جق بو قادر آكلاتیله بیلیر . عمر سیف الدین بكك صنعتته دائر شوسطرلری بازارکن اوکده بو بیا ، حرم کی اثرلرله ، برچوق کوچك حکایه لری دورویور . بونك برچوغنی ، هله کوچکارخی انشدارلری زماننده اوقومشدم . شوبله دوشوشیورمده بو حکایه لرك برچوغنی یته خاطرلایورم . مثلاً دما طاشلرنده کی دانا افندی ، هاتقندن برصداده کی عمادالدین افندی وداها بونلره بکزر عمر سیف الدین بك قهرمانلری کوزمك اوکته کلور . فقط نه به بیام ؟ . بوتخطرم ، برقاچ سنه اولکی ضابطه وقعه سنی خاطرلایشم کی . یعنی فصل او قودیم ویا کوردیکم بر وقعه یی بكون خاطرمد قلابیلکک اساس قسارلله ، ساده وقعه حالنده دوشونه بیلورسم عمر سیف الدین بكك طاشلرنده ، بانوتی ده ، جساتی ده ویا خاطرلایورم . بو خاطرلایشم ، ادبی بر اثره عائد یادکی ، فکر ، حس ، حیرت ، هیجان حالنده دکادر . ساده اولوب بیتن اسکی بروقه نك دماغه عائد ضررمن ، قورقوسز برخاطره سیدر . محررک الكوزلر حکایه لرندن اولان اوآجیل « بیاض لاله » بیه بویه در . بو حکایه کوزلاککی ساده موضوعندن آلمشدر . بوقیسه

ایندی . حتی پادشاهك اوقدر امنیت واعتمادی بباب ایندی که همان بوتون سفر هایونلرده یاننده بولونوردی . بچم سفرندن تورك پادشاهی بغدادی ضبط ابله عودت ایدرکن برابرنده (یعقوب بن یوسف طائوس) اسمنده عالم بر موسوی ابله استانبوله کتیردی . بویعقوب بن طائوس کتاب مقدسی عجمه به ترجمه ایتمشدی . مؤنیز (موسی) هامون ، ادبیاته وعلمه جوق دوشکوندی ، برچوق اثرلرک طبعته دلالت ایتمشکی کی بو عجمه ترجمه یی ده طبع ایتمشدی . قانونی سلطان سلیمان زماننده ، موسویلرک بر « کباب » سی اولدی که بو ذات سرابه سر بستمجه دخول ایدر وعدالت احتیاجی اولدنی زمان پادشاهه عرض ایدردی . بو حال بالکزن استانبوله کیره مخصوص دکل ، کنیش امپراطورلرک هرکوشه سمنده اولان بیتن ، والیر ، باشلر حقنده ویا روملر ، بواغلرله قارشی دینداشلرنک حقوقي محافظه ابله مکلفدی . شرق موسویلرینه عائد یازی یازان و قارلر قانونی سلطان سلیمانک موسویلره قارشی معامله سنی تحسین ایتمکده ودرست بولمده منفقدلر . پادشاه ، اوچ عصرندن بری خراب اولان طبریه ابله قدس شریف سورلرخی تجدیداً احیا ایتمشدی . حتی شهر مقدسک قاپلرندن رینه « شارخی اسرائیل » ذیلدی ومحافظه سی موسویلره تودیع ایدلدی .

پادشاهك مشاورلری میاننده بولان بن یحیی نك بر موسوی اولدنی ده فیددن کندی آله به بچم . بالکز روملر برایی کره قانونی سلطان سلیمان زماننده . موسویلر علیه قانقدیلر وخیلی انتریقه چوریمکه چاشدیلر . بونزدن بری آناسیه ده اولدی : روملر موسوی نلله سمنده تجارتله مشغول بر آدمی کیرله دیلر وبونك غیوبندن یهودیلری مشغول طومغه قانقدیلر . آناسیه قاضیسی حل دعوا ایچون مسالهی آله آلدی . روملر ساخته لکله دعوائی قازاندیلر . وموسویلر اعدام اولندی . بواعدام اولانلر میاننده مشهور طبیب یعقوب ابن ایوب (۱۰۴۵ - ۱۱۰۰) واردی .

برقاچ کون موکرا بر موسوی غیب اولان رومی کوردی ، طانییدی ویا قالا بجه حضور حا که چیقیدیلر . حاکم شرع کندی قارشی بو حبله به توسل ایدن روملری تجزیه ایتمی .

طوق بوکا بکزر بروقه توقات دده اولدی . سلطان سلیمان بوققه لر خبر ویرانجه پادشاه متأثر اولدنی بردها یهودیلرک خورسز باراننده چوجوق قنی ویا ایکنه لی فیچی کی باطل سوزلرله واقع اولدنی اتاملره علی العاده محاکمه دکل ، بالذات سرابده باقیله جفته دائر بر فرمان هایون اصمدار ایتمی .

الباس

عجلر مملکتی ترک ایدر ایتر مصر عربلر لته دوشدی . وبوبش عصر سورن حاکیت اشناسنده ، کرک بغداد خیایه لری زماننده وکرک فالعیون اداره سمنده موسویلر مهم وظیفه لر کوردیلر . خلیفه حضرت عمر اسکندریه ده (میلادی ۶۴۰) قرق بیک موسوی بولدی . بونلره حقوق وامیازات بچن ایتمی . حتی سکه ضربی بونلردن بعضیلرینه ویردی .

عرب مدنیته بوتماس نتیجه سمنده موسویلر برچوق تدقیقات وتبعانه قوبولورق قیمتدار عالمر بتشدیریلر .

ساده بن یوسف (۸۹۲ - ۹۴۲) فیومده دوغدی . عربجه برچوق اثرلر یازدی که آرازلنده (افکار واعقاداته دائر) اولانی الک مشهوری در . یته بو آدم عبرانی لسان وصرفتی علمی تدقیقرله حیا ایدرجه سته تأسیس ایتمی . کتاب مقدسی ابلک دفعه اولدنی عربجه ترجمه وموسوی الهیاته فلسفه یی دخال ایتمی .

بونك معاصرلرندن اسحق اسرائیل ، (۹۴۰ ده وفات) مصر قاطیلرلنک خاندان طبایقی ایضا یتمی . بو عاالك عربجه دن مختلف لسانلره ترجمه ایدیلن اثری طبابت تکاملنده بڑا تأثیری حازدر .

حکیم بامرالله (۹۹۴ - ۱۰۲۰) - که بر مورخ کندیسی شرق قاطیولای دیبه توسم ایدر - موسویلرک راحتی ابلک اخلال ایدن حکمدار اولوب کندی الوهیتنه ینانیمان ، ایمان ایچان هرکسی چوق خبیع عافیلره دوچار ایدردی . بو حکمدار ، موسویلری بونلرنده بر دانا شکلی طاشیغه ، باشلرنده وروذرخی اخبار ایچون چغراق بولوندریغه اجبار ایتمی . برچوق سیناوغولری تخرب ایتدیردی قاهره ده کئی ده آتسه ویردردی .

بونك فورقونخ خاطره سنی سیلان ایوبی سلطانلرلنک رنجیسی اولان صلاح الدین اولمشدی . قرون وسطی نك لك قهرمان ، الک عادل بر حکمداری اولان صلاح الدین بوینک طبیی (هبة الله ابن الجوامع) یهودی ایدی . شهبه سزکه عاتلی حاکمیتنه قادو بچن دور اشناسنده ك مسعود دور صلاح الدین ایوبی زمانیدر . بوندن سوکره بحربه سلطانلری وسائر زماننده شایان همت هیچ برشی ظهور ایتمه من و ۱۰۱۷ ده اوزر سلطان سلیمك مصر فتی اوزرنه بورا موسویلری ده آرتیق تورک تاریخنه مال اولملردر .

*

یاوزر سلطان سلیم زماننده سرای دوقنوری صلاح برغرناطالی اولان یوسف هامون دی . پدری موسی اساساً اولاد واحفادینک تکالیف امیریه دن سقتانسه دائر فرمان هایون آلمشدی . یته بو عااله دن مؤنیز هامون قانونی سلطان سلیمانک طبایقی ایضا